

Í summar kemur neytatalið upp á tæ 27, sum fjósið er ætlað til. Tá roknar Louis Houmann við, at fjósið ber seg

Gjörði ilögu í landbúnað fyri 1,4 mill. kr.:

Tá allir básarnir eru fullir ber fjósið seg

— Tá tað var avgjørt, at eg skuldi taka við garðinum eftir mammubeiggja mín, helt eg, at eg mátti byrja, áðrenn eg bleiv alt ov gamal, og at tað skuldi vera burturav og ikki bert sum itriv.

Soleiðis greiðir Louis Houmann, bóndi á Grunnlandsgarðinum í Oyndarfirði, frá.

Fyri fimm árum síðan lat hann bæ velja upp úr nýggjum í haganum uppi á Heltini og árið eftir, í 1977, fór hann at byggja eitt stórt, nýmótans fjós á Fløðhamri, niðri við Laksá, miðskeiðis millum Oyndarfjørð og Hellurnar.

Sama ár fekk hann sær teir 10 fyrstu kálvarnar. Um ársskiftið 1978—79 var fjósið liðugt, og í ár kemur hann upp á fult neytatal — 27 mjólkineyt!

Flestu av kýrnum, sum eru av norskum slag, er heilt góðar, men nakrar skulu skiftast út. Tann besta kúgvinn kom upp á 36 litrar um dagin, tá hon var upp á tað besta í fjór. Til sammetingar kann nevast, at Louis hevur eina føroyska kúgv, sum er væl minni enn hinar. Tá hon var upp á tað besta í fjór, kom hon upp á 26 litrar.

— Men hon etur eisini ein triðing minni enn hinar, flennur Louis.

Stór ilöga

At fáa ein slíkan garð,

Louis er farin undir, upp á fótur krevur eina stóra ilögu og nógv stríð og strev.

Samlaði kostnaðurin av veltingini, fjósinum, kria-túrnum og maskinam-boðunum kemur upp á 1,4 mill. kr.

Tá hevur Louis, sum er handverkari, sjálvur saks og sátt bœin, hegnað, innilokað og inn-rættað fjósið.

Soleiðis hevði hann lagt eitt virði upp á einar 200.000 kr. í jarðarbrúkið, áðrenn tann fyrstu liturin rann gjøgnum tann automatiska mjólkinger-útbúnaðin.

Øll ilögan er figgjað úr Jarðargrunninum, sum letur langfreistað lán upp í 40 ár við trimum prosentum í rentu. Árliga skal Louis avdraga 5 pst., sum svarar til einar 70.000 kr.

Ber seg, tá básarnir eru fullir

Louis heldur, at tað fer hann at kunna klára, tá allir básarnir eru fullir, og tá hann sjálvur hevur nóg mikið av stráfóðri og bert skal keypa kraftfóður.

Sum nú er, hevur hann 20 kúfóður av nýveltum bœ. 16 uppi á Heltini og 4 niðri á Fløðhamri. Har afturat koma 10 kúfóður í vidd á gamla bœnum heima í bygdini.

Ætlanin er at velja 50.000 kvm. afturat á Heltini yvir trý ár, soleiðis at kúfóðrini verða 30 í tali. Í ár og komandi ár er ætlanin at velja 20.000 kvm. og í 1983 10.000 kvm.

Í fjósinum eru triggir súrhoyggjabrunnar, sum taka eini 14 kúfóður hvør. Tá tann ætlaða veltingin er gjørd, roknar Louis við at hava nóg mikið av hoyggi til teir átta-nýggju mánaðirnar, neytini standa inni. Sum nú er, hevur hann bert nóg mikið til góðar sjei mánaðir.

Innrættar sær stovu

Tá vit trina inn í fjósið, fáa vit ikki varhugan av, at tað er eitt fjós. Blonk, skínandi rø, ein stórus kólitangi, átøkur einum frystidiski og flisar á gólvi og veggum.

Og fara vit longur inn, koma vit inn í eitt hvítt, plátuklætt fjós við øllum neytunum, ungneytunum og nøkrum nýkálvaðum kálvum.

Fara vit longur inn, koma vit í eina stovu, Louis er við at innrætta sær, við brúsu og W. c.

— Ja, best er at hava eitt rúm, har man kann leggja seg, tá tíðin er komin at ein kúgv skal kálva, soleiðis at man sleppur frá at koyra aftur og fram sigur Louis.

Mjólkkin kemur ikki til luft

Louis hevur fyra mjólk-ingarmaskinur, sum automatiskt halda uppat at mjólka, tá tær merkja, at eingin mjólk er eftir. Úr maskinunum verður mjólkkin pumpað upp í rø, sum førir mjólkina til kólitangan.

Kólitangin er eisini automatiskur. Einaferð hvørt korter, fer ein snýril í gongd og rørir runt í henni, soleiðis at mjólkkin ikki skilist.

Tá mjólkbarilurin hjá Mjólkarvirki Búnaðarmanna kemur, verður ein slanga frá bilinum sett niður gjøgnum eitt op í tanganum og mjólkkin verður pumpað upp.

V. ø. o. kemur mjólkkin ikki til luft. Og á annan hátt verður eisini ansað eftir, at mjólkkin er so rein sum gjørligt. Áðrenn kúgvinn verður mjólkað, verður fyrsta flórið tørt — eisini automatiskt — og hvørt jógur verður vaskað við hvør sínun reinum klúti.

Í flórinum, sum hevur eina rist ájavnt við básin, er ein skravari, sum er motordrivin. Tá hann er tendraður og komin at øðrum endanum, fer hann av sær sjálvum hin vegin. Landið og mykjan fer niður í ein brunn, haðani alt verður pumpað út í kóstin.

Tørvur á fakfelagi fyri jarðbrúkarar

Louis Houmann heldur, at prísurin á kunsttøðum er óneyðuga høgur. Tey verða framleidd í Noregi, men keypt úr Danmark. Jarðbrúkararnir kundu uttan iva sloppið undan einum millumliði og dupultari frakt

Framleiðslan í fjósinum hjá Louis Houmann togaði í fjór upp móti teimum 300.000 kr.

Av teimum fór ein triðingur til kraftfóður, men í fjór hevði hann eina stóra útreiðslu eyka til kraftfóður og hoyggj, tí 1979 var so ringt og einki fekt av bønum.

Soleiðis var ikki nógv eftir til aðrar útreiðslur og til livsins upphald.

Øllum er kunnugt, at ein bóndi arbeiðir nógv — frá seks á morgni til sjei-átta á kvøldi.

Harafturat hevur jarðarbrúkið — ein og flest allar aðrar vinnugreinar — sínar trupulleikar at dragast við.

Í samrøðuni við Louis koma vit inn á nakrar av hesum.

Mjólkarprísurin ov lágur

Sjálvur heldur Louis fyri, at størsti trupulleikin var at koma í gongd — at fáa ordnað alt tað praktiska.

Undir veltingini, og tá hann smiðaði, varð ikki

hugsað so nógv frameftir. Men tá alt er komið at koyra, ja, so koma trupulleikarnir.

— Hverjir eru størstu trupulleikarnir nú, tá tú næstan hevur fingið fult neytatal?

— Mjólkarprísurin er ov lágur í mun til útreiðslurnar.

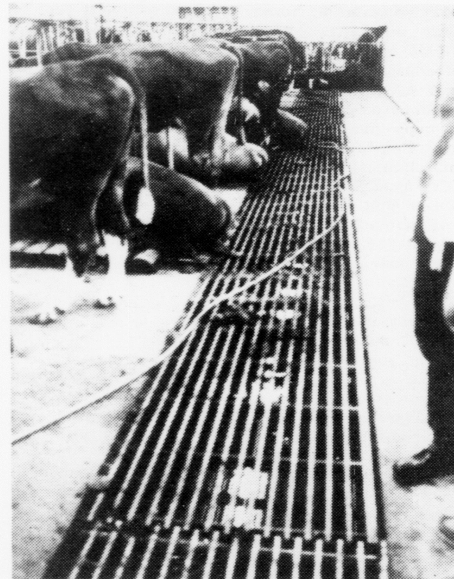
— Ein sekkur av kunsttøðum kostaði t. d. 85 kr. í fjór. Í ár fer hann upp í 110 kr. Og vit brúka einar 240 sekkir til bæði tann gamla bœin og tann nýggja, sum krevur nógv tæ fyrstu árin.

— Fyri at framleiða tveir litrar av mjólk brúka vit eitt kilo av kraftfóðri. Prísurin fyri eitt kilo av kraftfóðri er 2,70 kr. Soleiðis kostar hvør litur av mjólk 1,35 kr. av kraftfóðri.

— Harafturat koma so avskrivningar, djóralækni og allar aðrar útreiðslur, so netto er minni enn ein króna eftir.

— Men mjólkarprísurin fór upp fyri stuttum?

— Ja, hann fór upp við 25 oyrum, so vit fáa 3,59 kr. Tað hjálpti, men vit

Í flórinum er ein skravari, sum er motordrivin. Hann skumpar landið og mykina í ein brunn, haðani tað verður pumpað í kóstin